

พยาธิใบไม้ลำไส้กลุ่มเฮติโรไฟอิดเป็นพยาธิใบไม้ขนาดเล็กที่อาศัยอยู่ในลำไส้คน ไข่ของพยาธิในกลุ่มนี้จะมีรูปร่างและขนาดคล้ายคลึงกับไข่ของพยาธิใบไม้ตับ (*Opisthorchis viverrini*) และไม่สามารถแยกจากกันได้โดยเด็ดขาดด้วยวิธีการตรวจอุจจาระผ่านกล้องจุลทรรศน์ธรรมดา นอกจากนี้พยาธิทั้งสองกลุ่มยังมีวงจรชีวิตที่คล้ายคลึงกัน แต่พยาธิใบไม้ตับ (*O. viverrini*) จะก่อให้เกิดพยาธิสภาพและโรคที่ตามมามากกว่าพยาธิกลุ่มเฮติโรไฟอิดมาก จากการสำรวจหาระยะ metacercaria (ระยะติดต่อ) ในปลาน้ำจืดมีเกล็ดตามแหล่งน้ำธรรมชาติในเขตตำบลบ้านเป่า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบ metacercaria ของพยาธิกลุ่มเฮติโรไฟอิดในอัตราที่สูง โดยพบ metacercaria ที่มีรูปร่างลักษณะเป็นของพยาธิ *Haplorchis taichui* และ *H. pumilio* คิดเป็นร้อยละ 90.26 โดยพบสูงสุดในปลาตะเพียนทราย (*Puntius leiakanthus*), ปลาดุกเพียนขาว (*P. gonionotus*) และปลาสร้อยเกล็ดดี (*Thynnichthys thynoides*) ในอัตราเฉลี่ยคือ 181.7, 80.3 และ 59.2 metacercaria ต่อปลา 1 ตัวตามลำดับ ในขณะที่พบ metacercaria ของพยาธิใบไม้ตับ (*O. viverrini*) เพียงร้อยละ 0.23 เมื่อนำ metacercaria ของพยาธิกลุ่มเฮติโรไฟอิดมาเพาะเลี้ยงในหนูถีบจักรเป็นเวลา 5 วันจะได้พยาธิตัวแก่และมีไข่ โดยที่พยาธิทั้งหมดเป็น *H. taichui* พยาธิที่เพาะเลี้ยงได้ในหนูถีบจักรจะสามารถถูกฆ่าได้หมดเมื่อให้ยา Niclosamide ในขนาด 40 มก. ต่อน้ำหนักตัว 1 กก. เพียงครั้งเดียว เนื่องจาก Niclosamide เป็นยาที่มีการดูดซึมน้อยมากและส่วนที่ถูกดูดซึมไปจะเปลี่ยนเป็นสารที่ไม่มีผลต่อการฆ่าพยาธิ ดังนั้นจึงน่าจะเป็นยาที่เหมาะสมในการให้แก่ผู้ป่วยที่พบไข่พยาธิที่คล้ายคลึงกับไข่พยาธิใบไม้ตับ (*O. viverrini*) ในอุจจาระ เพื่อฆ่าพยาธิใบไม้กลุ่มเฮติโรไฟอิดก่อนและทำการตรวจอุจจาระซ้ำ ผู้ที่ยังตรวจพบไข่พยาธิอยู่ จึงน่าจะเป็นผู้ป่วยของพยาธิใบไม้ตับ (*O. viverrini*) ที่แท้จริง

Heterophyid flukes are human small intestinal parasite. Eggs morphology under light microscope and life cycles of these flukes are closed to those of liver fluke, *Opisthorchis viverrini*. Nevertheless, *O. viverrini* can produce more severe pathological changes and complications. In this study, more metacercariae of Heterophyid flukes were found in natural cyprinoid fishes in Tambon Ban Pao, Amphur Mae Tang, Chiang Mai Province than those of *O. viverrini*. By morphological characteristic, the metacercariae of *Haplorchis taichui* and *H. pumilio* were 90.26%. *Puntius leiakanthus*, *P. gonionotus* and *Thynnichthys thynoides* were the most highly infected cyprinoid fishes with the average of 181.7, 80.3 and 59.2 metacercariae per fish, respectively. However, the metacercariae of *O. viverrini* was only 0.23%. After 5 days infection of heterophyid metacercariae in mice, the parasites developed to be adults with eggs, however, there was no egg found in mice feces. All of the adult parasites found in mice were morphologically resemble to *H. taichui*. Niclosamide in the dose of 40 mg per 1 kg body weight for one dose can eradicate all of the heterophyid flukes in mice. This drug is almost not absorbed in the intestinal wall, with the small part absorbed being metabolized into aminoclosamide, which is inactive as an anthelmintic. In case of the *Opisthorchis*-like egg is found in feces, Niclosamide may be the proper drug using for eradicate heterophyid flukes from the intestine. The patients who still have the same kind of eggs in refecal examination should be the *O. viverrini* infected person.